

DECIZIE

21 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Întreprinderea pentru construcții și servicii specializate „Iamocs-Service” Societate pe Acțiuni

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Verei Doni împotriva Întreprinderii pentru construcții și servicii specializate „Iamocs-Service” Societate pe Acțiuni cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin neachitarea la timp a salariului și repararea prejudiciului moral

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2014, prin care cererea de revizuire depusă de către Întreprinderea pentru construcții și servicii specializate „Iamocs-Service” Societate pe Acțiuni împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2011 a fost respinsă ca inadmisibilă

constată:

La 30 octombrie 2000, Vera Doni a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Iamocs-Service” cu privire la încasarea salariului.

În motivarea acțiunii a indicat că din luna decembrie 1980 a fost angajată la serviciu în CMMS-1 or. Ialoveni în calitate de contabil, în luna aprilie 1992 a fost transferată la Direcția comasată de construcții a instituțiilor medicale din RM, iar în luna decembrie 1992 după lichidarea acestei direcții a trecut înapoi la CMMS-1 or. Ialoveni unde a activat până în luna iulie 2000.

Menționează că la 26 iulie 2000 a fost redusă prin ordinul nr. 59 C din funcția de contabil conform dispozițiilor art. 38 pct. 1 Codul muncii în legătură cu reducerea personalului.

Invocă că din anul 1998 până în prezent salariul nu i-a fost achitat.

Solicită încasarea salariului de la pârât în beneficiul ei în sumă de 4654 lei pentru perioada 1998-1999 și trimestrul I al anului 2000, precum și încasarea salariului pentru luna ianuarie, aprilie-octombrie 2000, care n-au fost incluse în calcularea salariului și a concediului.

Prin hotărârea Judecătorei Ialoveni din 05 octombrie 2001 a fost încasat de la SA „Iamocs-Service” în beneficiul reclamantei Vera Doni plata salariului în sumă de 18011,69 lei, cheltuieli judiciare în sumă de 84 lei și plata taxei de stat în contul statului în sumă de 540,35 lei.

Prin decizia Tribunalului Chișinău a fost respins apelul declarat de către SA „Iamocs-Service” împotriva hotărârii primei instanțe, ca netimbrat.

La 22 aprilie 2010 Vera Doni a depus cerere în judecată cu privire la repararea prejudiciului de către SA „Iamocs-Service”, cauzat prin neachitarea la timp a salariului și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii Vera Doni a menționat că din luna decembrie 1980 a fost angajată la serviciu în CMMS-1 or. Ialoveni, fiind renumită în anul 1996 la SA „Iamocs-Service” în funcție de contabil, unde a activat până în luna iulie 2000.

Afirmă că la 27 iulie 2000 a fost redusă conform ordinului nr. 59-c, în baza art. 38 pct. 1 Codul muncii, în legătură cu reducerea personalului, însă fără a fi achitate plățile salariale cuvenite. Plățile salariale au fost achitate de la întreprindere prin intermediul Oficiului de Executare Ialoveni în luna decembrie a anului 2008.

Solicită recuperarea prejudiciului material-inflația, devalorizarea leului moldovenesc, salariul depus la conturile contabilității SA „Iamocs-Service”, datorii acumulate la cheltuielile serviciilor comunale, procentele băncii de economii pentru transferul banilor în mărime de 60000 lei și recuperarea prejudiciului moral pentru neexecutarea documentului executoriu timp de 108 luni în sumă de 108000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 29 iunie 2010 a fost încasat de la SA „Iamocs-Service” în beneficiul Verei Doni prejudiciul material cauzat prin neexecutarea pe perioada 05 octombrie 2001 - 24 decembrie 2008 a hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 05 octombrie 2001 despre încasarea plăților salariale în sumă de 18011,69 lei, prin indexarea sumelor adjudecate, ceea ce constituie suma de 29043,58 lei și prejudiciul moral în mărime de 4500 lei, în total 33543,58 lei, iar acțiunea în partea reparării prejudiciului pentru datoriile acumulate la serviciile comunale a fost respinsă. Totodată, a fost încasat de la SA „Iamocs-Service” taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 971,30 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2010 au fost admise apelurile declarate de către SA „Iamocs-Service” și Vera Doni, casată hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 29 iunie 2010 și restituită pricina spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea Judecătoriei Ialoveni din 01 februarie 2011 a fost admisă cererea Verei Doni, indexat la situația de la 24 decembrie 2008 suma de 18011,69 lei, adjudecată prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 05 octombrie 2001 și încasat de la SA „Iamocs-Service” în beneficiul Mariei Doni - 28908,80 lei. La fel, a fost încasat de la SA „Iamocs-Service” la buget taxa de stat în sumă de 867,30 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2011 a fost respins recursul declarat de SA „Iamocs-Service” și menținută încheierea Judecătoriei Ialoveni din 01 februarie 2011.

La 18 iulie 2012 SA „Iamocs-Service” a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2011.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2012 a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către SA „Iamocs-Service”.

La 27 ianuarie 2014 SA „Iamocs-Service” a depus o altă cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2011, în temeiul art. 449 lit. b) CPC, prin care a solicitat admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2011, revizuirea sumei indexate greșit de către instanța

de judecată și încasarea de la revizuent în beneficiul Verei Doni a sumei de 2981,63 lei.

În susținerea cererii de revizuire a invocat că în ședința de judecată, atât în prima instanță, cât și în instanța de recurs, revizuentul nu a fost reprezentat de un avocat, astfel a fost lipsit de o asistență juridică profesională și calificată și ca urmare, revizuentului în timpul judecării pricinii nu i-au fost cunoscute circumstanțele și faptele esențiale ale pricinii privind judecarea corectă, completă, obiectivă și sub toate aspectele a cauzei civile.

Afirmă că nu a cunoscut circumstanțele importante a indexării sumelor adjudecate, care se aplică doar în partea în care hotărârea a fost executată, nu a cunoscut că sumele adjudecate pot fi indexate de instanța de judecată începând cu data devenirii irevocabile a hotărârii de adjudecare, precum și că dacă hotărârea a fost executată parțial, instanța de judecată va indexa sumele adjudecate doar în partea în care hotărârea a fost executată.

La fel, susține că nu a cunoscut că la dispunerea indexării sumelor adjudecate instanța de judecată va ține cont de comportamentul creditorului și al debitorului.

Mai indică că nu a cunoscut că la dispunerea indexării sumelor adjudecate instanța de judecată va ține cont de existența fluctuației de natură economică în perioada de după pronunțarea hotărârii și până la executarea ei efectivă.

Menționează că rata inflației trebuie să fie calculată în conformitate cu prevederile normelor de drept ale Codului civil și a Codului de procedură civilă.

Invocă că partea descriptivă nu corespunde cu partea decisivă a încheierii Judecătorei Ialoveni din 01 februarie 2011, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2011 această eroare nu este reparată.

Afirmă că un proces echitabil trebuie să corespundă normelor de drept prevăzute la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2014 cererea de revizuire depusă de către SA „Iamocs-Service” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2011 a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

La 14 aprilie 2014 SA „Iamocs-Service” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2014, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii recurate, revizuirea sumei indexate greșit de către instanța de judecată și încasarea de la revizuent în beneficiul Verei Doni a sumei de 2981,63 lei.

Menționează că despre emiterea încheierii recurate a aflat abia la 10 aprilie 2014.

În motivarea recursului a invocat că încheierea contestată este emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Indică că Curtea de Apel Chișinău a încălcat un drept fundamental - dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 6 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Afirmă că instanța a încălcat esențial normele de drept procedural (art. 432 alin. (3) lit. b) CPC) - nu a aplicat norma de drept care trebuia să fie aplicată și prevăzută la art. 379 alin. (1) CPC referitoare la efectele neprezentării în ședință de judecată a părților și a reprezentanților, astfel a omis o încălcare esențială.

Susține că instanța ierarhic inferioară a încălcat esențial normele de drept material (art. 432 alin. (2) lit. a) CPC - nu a aplicat norma de drept care trebuia să fie

aplicată și prevăzută la art. 379 alin. (1) CPC referitoare la efectele neprezentării în ședință de judecată a părților și a reprezentanților, astfel a omis o încălcare esențială.

Consideră că instanța nu a aplicat norma de drept: care prevede că sumele adjudecate pot fi indexate de instanța de judecată începând cu data devenirii irevocabile a hotărârii de adjudecare, care prevede că dacă hotărârea a fost executată parțial, instanța de judecată va indexa sumele adjudecate doar în partea în care hotărârea a fost executată, care prevede că la dispunerea indexării sumelor adjudecate instanța de judecată va ține cont de comportamentul creditorului și al debitorului și care prevede că la dispunerea indexării sumelor adjudecate instanța de judecată va ține cont de existența fluctuației de natură economică în perioada de după pronunțarea hotărârii și până la executarea ei efectivă.

Invocă că Curtea de Apel Chișinău nu s-a expus pe faptul că partea descriptivă nu corespunde cu partea decisivă a încheierii Judecătoriei Ialoveni din 01 februarie 2011, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2011 această eroare nu este reparată.

Menționează că concluziile instanței, expuse în încheierea din 20 martie 2014, nu sunt întemeiate pe probele dosarului și prevederile legislației în vigoare și sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

La fel, invocă că instanța a încălcat esențial normele de drept procedural (art. 432 alin. (3) lit. b) CPC).

Astfel, consideră că prin prisma art. 379 alin. (1) CPC, instanța de apel are obligația să constate este motivată sau nu neprezentarea la ședința de judecată a participanților la proces, după ce să ia o decizie despre judecarea apelului în lipsa părților.

Indică că la dosar este anexat avizul poștal (f. d. 167) despre înștiințarea recurentului/revizuentului, însă pe acest aviz lipsește semnătura ultimului că a primit citația și lipsește ștampila oficiilor poștale despre transmitere și recepționarea citației și avizului.

Consideră că instanța nu a avut temei de a considera că părțile, în speță recurentul/revizuentul SA „Iamocs-Service”, au fost citați legal, iar părțile cunoșteau despre locul, data și ora ședinței.

Susține că Curtea de Apel Chișinău nu a verificat circumstanțele neprezentării părților la proces, a judecat cauza în lipsa părților, astfel a încălcat dreptul părților la un proces echitabil, prevăzut de art. 20 al Constituției și art. 6 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Mai indică că instanța a încălcat esențial normele de drept material, nu a aplicat norma de drept care trebuia să fie aplicată și prevăzută la art. 253 alin. (1) CPC referitoare la indexarea sumelor adjudecate, astfel a omis o încălcare esențială.

Invocă că instanța nu a aplicat Codul civil și Codul de procedură civilă.

Afirmă că Curtea de Apel nu s-a expus pe faptul că partea descriptivă nu corespunde cu partea decisivă a încheierii Judecătoriei Ialoveni din 01 februarie 2011, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2011 această eroare nu este reparată.

La fel, susține că prima instanță greșit a încasat suma indexată în beneficiul Mariei Doni, care nu are statut procesual civil și nu a fost participant la judecarea pricinii.

Consideră că concluzia instanței ierarhic inferioară este eronată și nu corespunde probelor dosarului.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa recurentului la 20 martie 2014, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 175), iar ultimul susține că a primit-o la 10 aprilie 2014, fapt care se confirmă prin semnătura reprezentantului recurentului aplicată pe coperta dosarului.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele dosarului, drept temei de revizuire a deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2011 de către revizuent a fost invocat art. 449 lit. b) CPC, afirmând că în ședința de judecată, atât în prima instanță, cât și în instanța de recurs, revizuentul nu a fost reprezentat de un avocat, astfel a fost lipsit de o asistență juridică profesională și calificată și ca urmare în timpul judecării pricinii nu i-au fost cunoscute circumstanțele și faptele esențiale ale pricinii privind judecarea corectă, completă, obiectivă și sub toate aspectele a cauzei civile.

În susținerea cererii de revizuire SA „Iamocs-Service” a anexat în copii ordinul nr. 2 din 01 decembrie 2013 privind efectuarea reviziei economico-financiare tematice emis de Societatea Acționarilor „Iamocs-Service”, actul de revizie economico-financiară tematică din 14 ianuarie 2014, certificatul nr. 03-28/121 din 21 iunie 2010 eliberat de Biroul Național de Statistică a RM, din care rezultă că rata inflației pentru perioada 01 ianuarie 2000 până la 01 ianuarie 2009 a constituit 160,5 %, informația de la Biroul Național de Statistică a RM nr. 18-28/02 din 13 ianuarie 2014 cu privire la rata inflației pentru perioada 01 mai 2002 – 01 decembrie 2008, informația de la Biroul Național de Statistică a RM nr. 18-28/08 din 22 ianuarie 2014 cu privire la rata inflației pentru perioada 01 mai 2002 – 01 februarie 2007, ordine de plată din care se reflectă achitățile efectuate de către SA „Iamocs-Service” întru executarea titlului executoriu nr. 2-84 din 05 octombrie 2001 emis de Judecătoria Ialoveni, răspunsul executorului judecătoresc Svetlana Mocan adresat SA „Iamocs-Service” cu nr. 30216/08 din 10 ianuarie 2013, încheierea de primire, intentare a procedurii de executare și stabilire a termenului de executare benevolă din iunie 2006, încheierea privind încetarea procedurii de executare din 29 decembrie 2008, prin care a fost dispusă încetarea procedurii de executare privind executarea documentului executoriu nr. 2-84 din 05 octombrie 2001 eliberat de

Judecătoria Ialoveni cu privire la încasarea sumei de 18095,69 lei în beneficiul Verei Doni.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) CPC cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău corect a ajuns la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca inadmisibilă, deoarece argumentele expuse în susținerea cererii de revizuire, cât și înscrisurile aduse în susținerea acestora nu constituie temei prevăzut de art. 449 lit. b) CPC.

În conformitate cu art. 449 lit. b) CPC revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Cu referire la prevederile enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că cele invocate de către revizuent în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. b) CPC, or ultimul nu a făcut dovada faptului că în procesul examinării anterioare a cauzei a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele invocate, inclusiv și pentru obținerea înscrisurilor prezentate ca temei de depunere a cererii de revizuire, condiție, însă, care este direct impusă prin lege.

Astfel fiind, corect Curtea de Apel Chișinău a ajuns la concluzia că la caz nu au fost constatate careva temeiuri de revizuire a deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2011.

Nu poate fi reținută nici invocarea recurentului cu privire la examinarea cererii de revizuire în lipsa SA „Iamocs-Service”, deoarece în conformitate cu art. 452 alin. (3) CPC, participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

Mai mult că cererea de revizuire a fost depusă de SA „Iamocs-Service”, care avea obligația de a urmări desfășurarea de mai departe a procesului și de a întreprinde măsurile necesare în vederea protejării drepturilor sale la judecarea cauzei.

La fel și susținerea recurentului referitor la faptul că partea descriptivă nu corespunde cu partea dispozitivă a încheierii Judecătoriei Ialoveni din 01 februarie 2011, astfel prima instanță greșit a încasat suma indexată în beneficiul Mariei Doni, care nu are statut procesual civil și nu a fost participant la judecarea pricinii, nu prezintă un temei pentru admiterea cererii de revizuire, pe motiv că aceasta constituie o eroare evidentă, care poate fi corectată prin prisma dispozițiilor art. 249 CPC.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că și alte argumente invocate în cererea de revizuire nu pot fi raportate la prevederile art. 449 CPC.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic argumentele recurentului, deoarece acestea nu constituie temei de admitere a recursului și nu indică la ilegalitatea încheierii atacate.

Or, admiterea cererii de revizuire în asemenea circumstanțe ar contravine principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de

principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art. 6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2014.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Întreprinderea pentru construcții și servicii specializate „Iamocs-Service” Societate pe Acțiuni.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Verei Doni împotriva Întreprinderii pentru construcții și servicii specializate „Iamocs-Service” Societate pe Acțiuni cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin neachitarea la timp a salariului și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari